

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl.

1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătiindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numele singuraticii a 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc pe acți.

Nouele alegeri.

Trece de lucru aproape sigur, că la toamnă se vor face noue alegeri dietale. Am înregistrat și noi diferite știri, în privința acestora, cari una pe alta se confirmă. Și dacă ne trebuia o confirmare și mai sigură, ni-a dat-o Tisza Kálmán, șeful veritabil al clicășilor guvernamentali, care alaltăieri s'a prezentat înaintea alegătorilor sei din Oradea-mare, chipu, ca se-și faci darea de seamă. În loc de „dare de seamă” însă, mai marele meșter al păcatului liberalism a ținut o vorbire de program, și asta înseamnă, că alegerile sînt aproape. El a zis, că vor fi prin Ianuarie, dar a zis-o probabil numai cu scopul de a seduce partidele opoziționale, ca nouele alegeri să le surprindă nepregătite. În sfîrșit, Octombrie ori Ianuarie, nu e mare deosebire, și rămîne faptul pozitiv, că în scurt timp se va începe de nou aca luptă poreclă „constituțională”, în care sistemul dominant face expoziția întregului său aparat de terorizare, corupție, mișelie, jonsnicie și brutalitate, aparat perfectiionat cu un zel vrednic de o cauză mai bună prin îndelungata praxă de 3 decenii.

Partidul național român basat pe principii scoase din experiență a hotărît a se retrage din această luptă murdă a forței brutale și a patimelor celor mai urite, enunțînd *pasivitatea*. De mulți ani privim noi Românii, cum în această luptă se manifestează progresînd înslăbățirea, care a culminat pînă acum la alegerile din Neutra și Stupava. Pentru noi deci ori-cînd și ori-cum ar fi alegerile viitoare, ele nu vor fi *noue*, ci numai o ediție mai perfecționată, mai îmbogățită a vechilor băteii selbatice, în care ori-ce drept este încălcat de forța brută a statului.

De aceea că nici ar mai trebui să ne ocupăm de ele, dacă alte împregiurări nu ne-ar impune aceasta.

Întotdeauna, cînd s'au făcut alegeri dietale am trebuit să înregistrăm fapte rușinatoare pentru noi. Am trebuit să vedem de atâtea-ori cum alegătorii români au fost duși cu forța sau mituiți, ca să participe la alegeri, și cu votul lor se asigure reușita unui deputat maghiar, în cele mai multe cazuri guvernamental. Ne-a durat aceasta, dar am a scris-oftorței statului și ignoranței oamenilor, cari nu știau, că prin aceea călă solidaritatea cu neamul lor și se dau coadă la toporul dușmanului. Am trebuit însă să vedem și oameni mai luminați, inteligenți, chiar preoți,

cari trebuiau să cunoască ținuta partidului național și dela cari se aștepta cu tot dreptul să fie luminătorii poporului — cum se deoseau pe sine înșiși, lăsându-se a fi cumpărați și mituiți, și cum compromitau partidul național, ai cărui membri se lăudau a fi, ducîndu-se la urnă și contribuind cu votul lor pentru reușita câte unui declarat dușman al vieții noastre naționale. Ne temem, că rușinoasele aceste scene se vor repeti.

De abia s'au început corteșurile și dușmanii noștri își aruncă ghilțurile lor păcatoase după alegătorii români. Ziarele lor nu se rușinează a provoca pe față pe alegătorii români la călcarea hotărîrii partidului român și la trecere în tabăra lor. Mai mult! Vedem deja o tristă figură de preot românesc, care a și început a lucra deja pentru un candidat guvernamental, în interesul cărui — după cum ni-se anunță în corespondența din *Lipova*, ce o publicăm într-alt loc — n'a pregetat a alerga pe la Pesta, a se prezenta înaintea ministrului Bánffy și a-l ruga în numele alegătorilor unui cerc aproape curat românesc, ca se li-l deede de candidat.

E revoltător de rușinos acest cas, și nu ni-l putem explica, decît dintr-o absolută decadență, dintr-o absolută absință și de demnitate de preot. Ne credem deci datori să atragem atențiunea tuturor, cari mai țin la demnitatea lor de Români cinstiți, la aceste cazuri și împregiurări, și se-și rugăm, în numele onorului nostru național, să nu se abată nici pe un moment dela ținuta partidului nostru și să caute a lumina poporul și a-l păzi de toate a lășuirile dușmănoase.

Trăim într-o situațiune politică din cele mai critice, cînd ispitirile sînt mai mari, și cînd scutul în contra lor e mai slab ca totdeauna. Ne trebuie deci multă forță morală, multă abnegațiune, multă virtute ca să ne ținem corecți și neclintii. Dar tocmai în astfel de situații se probează tăria și caracterul; acum se va vedea cine e om la locul seu, cine ține din adevărată convingere la principiile naționale, cine e omul de caracter și Românul cinstit?

De o parte guvernul unguresc a mers față de noi pînă la extremul cutezanței și al oprîmării; de altă parte din însuși simul nostru au eșit oameni, cari pînă ieri-alaltăieri purtau nimbul gloriei în fața noastră, și au încercat să ne ingenuncheze înaintea dușmanului.

Dușmanii noștri externi și-au făcut aliați credincioși între cei-ce aveau oarecînd toată încrederea noastră, și împreună ne-au sguduit organizația, ne-au risipit rîndurile, au răsturnat toate bazele mo-

rale ale vieții noastre politice. În acest chaos, produs din internul nostru, în această încurcătură provocată de dușmanul nostru vechiu, nu e mirare că toți pécatoșii își ridică fruntea lor pătădă, și toți contrarii își aruncă mregile lor ca să pescuiască în tulbure.

Stau însă principiile ce ni-le-am statorit în timpuri normale după multă chibzuială. Ele se ne fie luminile conducătoare! La ele se ținem neclintii, pînă atunci, pînă-cînd for competent de noi înșine ales, nu va afla de lipsă să stabilească alte norme, alte principii conducătoare.

Oamenii trec, principiile rămîn; oamenii cad și se schimbă, principiile stau neclintite. Să nu ne lăsăm deci seduși de nime, ci să ținem la principiile noastre, pe care noi înșine le-am stabilit.

În cazul acesta și în materia ce ne preocupă *principiul conducător* al partidului național este *pasivitatea* față cu alegerile dietale.

În timpul din urmă s'a discutat mult asupra acestui punct, pe noi însă nu discutiunile, ci hotărîrile principiale au să ne conducă. În orice societate bine organizată așa este și așa trebuie să fie. Putem discuta, putem argumenta pro și contra, dar pînă-ce hotărîrea luată stă în vigoare, ea este hotărîtoare și conducătoare. Ori-cine mai vrea să fie membru al organizațiunii ce a luat-o, trebuie să țină absolut la ea și să o respecte.

Și hotărîrea aceasta e încă în deplină vigoare.

Conferența națională dela 1887 a hotărît (p. 2):

„A susține politica de rezistență pasivă în mod absolut pentru Transilvania”.

(p. 3.) „Cu privință la Românii din părțile ungurești-bănățene, în fața continuilor experiențe de abuzuri oficiale la alegeri, de nedreptăți la compunerea listelor, de influențări violente și de formale presiuni prin dirigătoriile administrative, de corupțiuni cu bani, cu mîncări și cu beuturi, amenințări și răbunări contra acelor ce au curajul de a se opune acelor nelegale și nemorale mijloace;

considerînd, că prin aceste mijloace poporul se demoralizează sistematic și în loc de iubire, inimile se umplu de desgușt și dispreț pentru instituțiunile liberale și chiar pentru scopurile statului și ale societății culte, precum acestea se urmăresc de sus, dela putere, prin care greșită atitudine a puterii, patriotismul și toate virtuțile cetățenești nelcetate se subsapă și ruinează în popor, ceea-ce neapărat trebuie se nască cele mai periculoase

consecuente pentru viitorul patriei, pentru pacea progresul și cultura popoarelor;

considerînd, că special și imediat în ce privește asemenea mod de procedare la alegeri se face imposibilă libertatea electorală, expresiunea adevăratei voințe a alegătorilor și prin urmare falsul se introduce în viața publică a țării, se falsifică adevărata situațiune a administrațiunii și a opiniei publice se ascund toate relele dinaintea chiar acelor, cari chemați și putincioși ar fi de ale vindea;

considerînd, că este una dintre cele mai sacre datorințe patriotice și morale a inteligenței și respective conducătorilor poporului de a feri, — precum prin vot onest și serios poporul de asemenea distrucțiune și cădere, tot așa și patria și Tronul și cultura, printr-o ținută rațională a poporului — de asemenea pericol;

din toate aceste considerațiuni, abstracțiune făcînd, că după experiențele câștigate în timpul celor din urmă câteva perioade legislative, sub actualul guvern al țării, dieta ungără nu ne oferă nici o garanție de control în ceea-ce privește aplicarea legilor votate de ea și sancționate de Coroană, conferența enunță și pentru *acele părți abstinență* dela alegeri și chiar dela mișcările electorale pentru dietă, *autorizînd comitetul central* ca dintr-acele puține cercuri electorale din părțile ungurene și bănățene, în cari interesele programei și respective ale partidei noastre cer admiterea de candidatură și alegeri de partidă noastră, la inițiativa acelor, în înțelegere cu comitetul central, să poată face excepțiune”.

Hotărîrile acestea principale se ne fie deci conducătoare în timpul proxim, pînă atunci, pînă-cînd locul competent nu ne va pune altele înaintea ochilor. Și dela acestea se nu ne clătine nici o veleitate la singuraticilor dintre noi, nici o promisiune a contrariilor noștri. Pentru-că dacă s'au schimbat împregiurările de cînd hotărîrea s'a luat, ele s'au schimbat mai mult înspre rău, decît înspre bine, și în cele din urmă, nu unul sau altul are să hotărască schimbarea unui principiu statorit în conferență, ci numai și numai noi toți, ori reprezentanții noștri.

Dintre schimbările ce s'au produs în timpul din urmă în această materie, atragem atențiunea la următoarele:

Legea electorală, în loc să fie revizuită în favorul nostru, introducînd un cens egal și asigurînd libertatea alegerilor, este tot mai mult înrîită prin proiectul de judicatură Curiei, care a venit ca zdrobitor răspuns la adresa acelor, cari voiau să ne închine guvernului pe prețul unei legi electorale „europenești”.

Legea de naționalități, în loc ca să fie revizuită în favorul nostru, este interpretată de către guvern într-o formă așa de absurdă, încât prin ea însăși ni-se ia ori-ce basă de existență și organizațiune națională.

De altă parte în viața politică maghiară nici un semn de oare-care nădejde pentru noi, afară doar de partidul popular, care însă de abia a cucerit puțin teren și față cu naționalitățile nu și-a clarificat poziția pe deplin. Eată tot atâtea noue motive, cari fatal ne îndeamnă să rămînem strict pe lângă vechiul nostru punct de vedere, și să ținem absolut la hotărîrea luată.

Aceasta este ținuta ce trebuie să o observăm, ținută croită deja de mult de noi înșine. Cum se va alcătui viitorul, aceasta vom vedea-o, și în consecuente vor dispune, cei competenți și chemați a dispune.

Episcopie greco-catolică maghiară. Foile budapestane toate, publică următoarea notiță, care poartă pe frunte pecetea oficioasă a lui Wlassics și Jeszenszky:

„Comitetul executiv al catolicilor gr.-uniți de limbă (!) maghiară a conezut o deputațiune monștră, spre a interveni cu rugare pe lângă guvern, corpurile legislative și pe lângă primatole, în interesul înființării unei episcopii gr.-catolice de limbă maghiară, precum și întru a ajutarea limbă maghiară să-și aibă drepturile sale în biserică. Acest comitet reprezintă peste 200.000 credincioși de limbă (!) maghiară, cari acum sînt nevoiți a se folosi în biserică de limba rusească ori românească, pe care nu le înțeleg. De aceea credința lor se află în pericol și în naționalitatea lor este serios primejdărită. Mai mult decît de un pătăr de secol ține deja această luptă înșuflețită, în statul ungur calumniat de a fi intolerent, contra asupririi limbii maghiare (!!), pînă acum a puțin succes. Deputațiunea va sosi mîne aci și Sămbătă își va înainta petițiunile la locurile respective”.

„O probă de loialitate și de dreptate din Maghiaria Jidanilor”.

Astfel este intitulat articolul din „D. Volksblatt”, numărul din 23 l. c., care, după-cum am amintit, a fost confiscat de către autoritățile de presă. Dăm la acest loc în traducere articolul întreg, subliniînd pasagele speciale încredinate.

Eată-l:

„Cu prilegiul deschiderii milleniului în ziua de 2 Maiu, Românii din opidul Șomcuta-mare n'au voit să-și ilumineze fereștrile în ciuda ordinațiunii comitetului-suprem

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Wilhelm Tell.

(Urmare și fine.)

Gertruda.

Pentru-că e cineva slab, nu e mai puțin stăpîn pe soartea sa.

Stauffacher (arîndu-se în brațele ei):

Acela, care strînge la pieptul seu o astfel de inimă, se poate bate cu bucurie pentru locuința și caminul seu; el nu se teme de armele nici unui rege.

Nobile vorbe, cari ne aduc totdeauna aminte de ultimile versuri din poema Hermann și Dorothea a lui Goethe și de frumosul pasagiu al lui Tacit despre influența femeilor germane în sfaturile conducătorilor. Tot astfel, nobila castelană, Bertha, supusă surveglierii bănuitoare a lui Gessler, va deslîpi de către partidă Austriei pe tinărul Rudenz, pe care iubirea îl atrăgea în partidă apăsătorilor; ev îi impune să cucerească în același timp libertatea logodnicei și a țării sale.**)

Puterea presimțirii, acea vedere în viitor de care ne vorbește Tacit, ni-o arată

*) Inesse quin etiam sanctum aliquid et providum putant, nec aut consilia earum adspiciunt, aut responsa negligunt (Germania c. VII).

**) Wilhelm Tell, act. III, scena 11.

plină de suc, libertatea cea nouă, cea mai bună, și o viață nouă reșare și înflorește în mijlocul ruinelor.

Stauffacher (cătră Walter Fürst).

Vezi ce strălucire luminează privirea sa! Aceasta nu e sfîrșeala naturii, este raza noiei vieți.

Attinghausen

Nobleta se coboară din vechile sale castele și jură cetaților jurămîntul datătenesc. De acum Uchtland, Turgovia, au cetățenșu. nobila cetate Bern ridică fruntea sa dominatoare; Friburg, dovedind numele seu, este zidul de apărare al oamenilor liberi; Zürich, harnica cetate, preface breslele sale înarmate în trupă războinică. Puterea împăraților se va înfrînge în contra acestor ziduri neînvîșe... (El pronunță ceea-ce urmează cu un ton profetic, glasul seu se înalță și ia accentul entusiasmului). Văd înaintînd principii și nobilii seniori, înarmați cu tot felul de arme, care se atace un popor nevinovat de păstori. Se luptă pe moarte și unele șiruri se fac vestite prin biruințe serioase. Teranul dă navală, cu pieptul gol, ca victimă de bună-voie asupra pădurii de lănci. El le frînge, floarea nobilimii cade și libertatea ridică steagul seu triumfător. (Luînd mîinile lui Walter Fürst și Stauffacher). Așadar fiți cu tărie uniți.... Cu tărie și totdeauna. Din toate comunele libere nici una să nu fie străină celorlalte... Puneți focuri aprinse pe munții voștri, ca cantioanele alianței să se întrun-

nească fără întârziere... Fiți uniți... uniți... totdeauna uniți. *)

Episodul principi al dramei, istoria lui Wilhelm Tell, nu e mai puțin simplu și grandios. E legenda populară pusă în acțiune cu naivitatea vechilor cronici. Wilhelm Tell nu e republican convins, cum îl-ar fi arătat un factor de drame moderne. El nu este un luptător al libertății, este un om care trăiește liber. El rabdă multă vreme tirania fără a se plînge; provoacă în sfîrșit, el lovește pentru a se apăra. Tell nu intră în conspirațiune, nu ia parte la jurămîntul dela Rütli, dar toți știu, că în ziua pericolului pot fi siguri de caracterul lui hotărît și de tăria brațului seu. Simțămîntul dreptății este la el un instinct, pentru-că sufletul seu este drept, inima sa curată și lumina bunului simț luminează inteligența sa.

Un critic modern a atacat frumosul monolog al lui Wilhelm Tell, cînd pîndește pe Gessler, ca să-l lovească. Această deliberațiune și aceste reflexiuni de conștiință — zice dînsul — nu se unesc cu natura simplă a erouului. Este o greșeală; în adevăr sufletele naive și simple nu-și pun probleme, ca oamenii civilizați, pentru simpla plăcere de a le desbata și deslega. Reflexiunile lor trebuie să fie provocate de un fapt; și cînd împregiurarea îi împinge la o lucrare, pe care deprinderile vieții lor trecute sau credința lor religioasă o desaprobase, desbaterea în con-

*) Wilhelm Tell, act IV, se 11.

știința lor va fi cu atât mai vie și mai pasionată, cu cît nimic de acest fel n'a turburat pînă acum cursul firesc și uniform al vieții lor. Apoi se nu se uite, că Wilhelm Tell al lui Schiller e creștin, și unde credința e vie conștiința e deșteaptă.

După-că Tell, la ordinal lui Gessler, săgetă mărul de pe capul copilului seu, pentru răspunsul plin de curaj și demnitate, ce dăte unei întrebări a lui Gessler, fu legat și pus într-o barcă, care avea să-l ducă în arestul dincolo de Luțerna. În aceeași barcă era și Gessler. Ridicîndu-se o mare furtună, tiranul de frică lăsa să deslege pe Tell, ca prin puterea brațului seu de vislaș renumit să scape din valuri. Ajungînd la țerm, drept locul numit azi lespezea sau stîncă lui Tell, el sare pe mal și împinge barca cu piciorul înapoi pe lac. Ajunge acasă, dar aci i-se spune, că Gessler a scăpat din valuri și viața lui nu mai e sigură. Atunci, reflectînd la nedreptățile și cruzimea guvernatorului, la pericolele prin cari a trecut și cari îl așteaptă, se hotărîște la ultimul act de apărare, osîndînd în conștiința sa pe Gessler la moarte. Aleargă în pădure, pe unde află că are să vină tiranul, și se așează la pîndă. El e convins de legitimitatea faptului ce are să împlinească, cu toate acestea ideea omorului îl înfioară și reflexiunile ce-și face în așteptarea lui le vedem în următorul:

Monolog.

(Tell scoțînd o săgeată din tolbă). Vino, ești, tu care duci suferințe amare, dar care

demonstrând astfel în mod pasiv în contra apăsătorilor. Din această cauză a înscenat haita judeo-maghiară ca și în alte părți o goană turbată împotriva Românilor și au spart sub decursul unor chioțe asurzitoare ferestrele conducătorilor români. Organele oficiale priveau cu liniște la faptele „patriotice” ale fraților lor judeo-maghiari și înțelăsau, firește, a introduce cercetare în contra acelor.

La o lună după întempliera aceasta, în 8 Iunie, când s'a sârbat ziua încoronării, Români și-au ținut de o datorință loială a-și da expresie sentimentelor nutrite față de împăratul, făcând aceasta prin iluminarea sârbătoarească a ferestrelor și prin un conduct de torțe, cu care privilegiu au cântat imnul împărătesc și imnul național român. În „Sztárnarmegyei Közlöny”, — Sztárnár vármegye hivatalos Közlönye — adică în organul oficial al comitatului Sztárnar, se descrie manifestarea de loialitate cu datul de 14 I. c. în modul următor:

„Sârbarea mileniului arangiată în 7 I. c. în ziua încoronării Regelui, s'a început de către trădătorii de țară cei dela noi de acasă prin un scandal public. În ziua aceasta au fost toate ferestrele din Nagy-Somkut (numele românesc al comunei firește că este maghiarizat) iluminate în mod festiv, pe strade era o mare îmbulzeală de oameni. Dar' cu atât nu era destul, seara către orele opt se auziau dinspre biserica greco-catolică urlete grețoase și strigăte de „să trăiască” rostite de o bandă valachă de vre-o 300—400 inși, cari veniau la sunetele unei muzici vesele și cu torțe în mâni spre oraș, cântând ca și niște animale sălbatice, când trădătorul „Gott erhalte”, când cântarea „Deșteaptă-te Române”, care este oprită din partea ministrului de interne.

Urând și cu pumnii ridicăți înaintea ceata pe când Maghiarii se refugiau înspăimântați în locuințele lor. Valachii au fost seduși de a se vârși acest fapt de către protopopul Ioan Serbu și de către advocații Ludovic Dragoș și Nicolae Nilvan. Este ceva de neexplicat, dacă pretorul Szabó Agoston, al carui patriotism a-l trage la îndoială nu avem motiv, n'a ținut a disolva ceata aceasta, cu toate că avea cunoștință despre preparativele scandalului și cu toate că avertisse gendarmaria personal a fi pregătită la toate. Nu ne putem explica, cum a putut îngădui mulțimea se treacă în liniște (Aha! Va se zice totuși în liniște! Cum se explica contrazicerea? Red. „Trib.”), cu toate că tendința lor trădătoare de țară era atât de clară.

Și nu se rușinau a adăma pe împăratul și a cânta alternativ „Doamne țiine” și „Deșteaptă-te Române”. Deja după prânz se răspundea vestea, că Valachii s'au pregătesc la un atentat în contra maghiarismului. Pentru-ce deci au urmat gendarmii și husarii călăreți ordei sălbatice, dacă, de lipsă fiind, nu s'a asvirlit asupra-i?

După-cum se vorbește, protopopul greco-catolic, advocații Dragoș și Nilvan, precum și ceilalți arangiatori, între cari și un consilier comunal, sunt puși sub acuză. Spiritele sunt foarte iritate și toți așteaptă cu multă încredere, care va fi rezultatul cercetării introduse cu multă energie din partea pretorului-suprem Thoma László. Pretorul-suprem, bine cunoscut prin energia sa, va da domnilor acestora să înțeleagă expres, că ei trăiesc în Ungaria unde nu este tocmai iertat a demonstra cu „Deșteaptă-te Române” cel agitatoric și cu trădătorul de „Gott erhalte” pe stradele publice în contra Ungariei milenare și a poporului ei.”

Astfel scrie organul oficial, când Români cei fideli împăratului își exprimă sentimentele lor dinastice; ei în cazul acesta sunt timbrați de niște simpli trădători de patrie. Dar' ei, domnii cei oficioși, cari pot înjura în contra imnului împărătesc în modul cel mai murdar, ei sunt buni patrioți! Supremul lor stăpân, ministrul de interne, primește un ord, drept răspărire pentru „patrio-

acum ești cel mai scump juvaer, cea mai mare comoră a mea. Voesc, săgeata mea, să-ți dau o înțită, care până acum a stat neatinată de blânda rugăciune, dar' ție nu-ți va rezista... Și tu, scumpul meu arc, care de atâtea ori m'ai servit credincios în sârbători la jocuri, se năghe tradezi în această mare și înfricoșată ispită. Numai astăzi fii încă tare, coardă sigură și credincioasă, care ai dat adese-ori aripi săgeților mele...

Să șed pe această petătră, pusă ca să odihnească pe ea călătorul... Pe aci este drumul neguțătorului îngrijat, călugărului evlavios, banditului sălbatic și veselului cântăreț; pe aci trece cu catrul sau încercat străinul, ce vine din țeri depărtate. Toți își urmează calea pentru afacerile lor... Afacerea mea, acum, este omorul. (Șede).

Altă-dată, scumpii mei copii, când tatăl vostru vă părăsia pe un scurt timp, aveți mare bucurie la reîntoarcerea lui; pentru-că el nu venia nici-odată fără să vă aducă ceva, o frumoasă floare de pe Alpi, o pasere rară, sau o scoică prețioasă de cari se află prin munți... Astăzi el a eșit la o altă vânătoare; el stă cu gând de moarte la marginea acestui drum și pândeste viața dușmanului său... Dar' în acest moment eu nu cuget decât la voi, scumpii mei copii. Ca să vă apăr pe voi și dulcea voastră nevinovăție în contra tiranului, întind eu arcul meu răsunător...

tismul său”, ear' Români silți sunt pentru fidelitatea lor către împăratul a suferi temnițe.

După cât aflăm ulterior, au fost citați în 19 I. c. 40 de Români înaintea pretorului suprem sub titlul, că sunt puși sub acuză din motiv că au cântat imnul „Gott erhalte”.

Acesta este articolul confiscat. Afacerea întreagă din Șomcuta-mare este cunoscută cetitorilor nostri, rămâne numai a constata, că autoritățile de presă din Viena, de altă-dată mai puțin scrupuloase, au făcut un bun serviciu Judeo-Maghiarilor, lăsând nedescoperit înaintea străinilor un cas de o intransigentă nerușinare în procedura organelor oficiale din Ungaria.

Ei, fiele de bine și unora și altora! Afla-vom și alte căi a desvili mișelile și a demasca pe adevărații trădători de patrie și de împărat!

Cortegiri. „Erdélyi Híradó” a început deja cortegirile în serviciul partidului apponyist. Curios! Cum deodată se schimbă vederile acestei foi. Până ieri-alaltăieri ne înjura cocișește. Acum vorbește așa de cuminție, de se nu o mai recunoști. Află, că cel mai bun partid pentru noi Români este cel al lui „Apponyi”, numit „partidul național”. Dar' nu știe „Erdélyi Híradó” că și noi, Români, avem „partidul nostru național”? Nu știe, că noi ne abținem dela alegeri? De ce umblă dar' să seducă cu minciuni și momeli? Sau calculează la Români de aceia, cari se abat dela hotărîrea partidului național? Apoi, de vor mai fi desertori de acestia, ei nu vor fi chiar așa de păcătoși, ca să voteze chiar cu partide șoviniste, cum e și cel apponyist. Fa-cem atenți pe Români să nu se lase seduși de momeliile acestui ziar hotărît șovinist.

— Dar' „Erdélyi Híradó” polemizând cu „Gazeta Transilvaniei” are cutezanța să zică, că nu o ține competentă a-i răspunde la cele-ce le-a adresat către alegătorii români? Dar' pe cine ține această foaie competent în chestie? Nu cumva pe „Ungaria” lui Moldován Gergely? ori „Poporul” lui Alexics Gyuri? Apoi pe alegătorii acestor foi îi cinstim bucurios. Fericească-se cu ei!

Partidul popular va ține, la 5 Iulie, 5 adunări deodată. Anume: în Vaț; în Némét-Palanka, unde se va vorbi și nemțește și sârbeste; în Pösthén (com. Neutrei) unde se va vorbi slovaceste; în Szabad-Sz. Király (com. Baranya) și în Vasvár, unde va prezida însuși Eszterházy M. Moricz. Zelul și activitatea acestui partid impune.

Sacul și petecul. Comisiunile casei magnatilor au ținut deunăzi ședință. De referent al proiectului despre *judicatura Curiei*, care se va pertracta la toamnă, a fost ales faimosul *Gáll Józsi*, vecinul aspirant la baronie. Nici nu se putea o alegere mai nimerită: Ș-ul negru și *Gáll Józsi*, sacul și petecul. Pentru serviciul acesta, pot să-l facă baron.

Tot sunt precauți oameni Maghiarii. Legea milenară o pun în gâtul lui Szerb Gyuri, să o refereze, ear' „judicatura Curiei”, cu faimosul Ș. 169, în cărca faimosului *Gáll*!

Vulpea bătrână, a partidului liberal Tisza Kálmán 'a-și ținut alaltăieri „darea de seamă” înaintea alegătorilor sei din Grosswardein. Interesant e, că a predicat resignare și a căutat să se facă plăcut în sus prin parafrazarea vorbirii dela 8 Iunie a M. Sale. Mai interesant e însă ceea-ce n'a spus; despre naționalități adică, n'a zis nimica. Le va fi zdrobit deja, marele „tatar liberal”, de aceea nu mai vorbește de ele. Și asta bine face.

„Für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue.”

(Din trecut — pentru viitor.)

Sibiu, 27 Iunie 1896.

Ieri am publicat două notițe, una dela Brașov și alta dela Alba-Iulia, despre domdeosebit de frumos, în care 'și-a sârbătorit regimentul 50 de infanterie a XXX-a aniversare a memorabilei lupte dela Custozza (1866), în care cu prețul sângelui și al vieții 'și-a elupat acest regiment *lauri neperitiori*.

În corespondența din Alba-Iulia se relevează îndeosebi, că regimentul 50, în care *ostașii români* sînt în majoritate covârșitoare, a fost distins și decorat la 1848/9 de M. Sa cu medalia: „Für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue”.

Am crezut deci de oportună ocazia de a stărui mai mult pe lângă acest remarcabil moment istoric, care învolvă în sine o mare importanță nu numai pentru regimentul 50, ci pentru întreg neamul românesc, prezentându-i în cele mai strălucite colori nestrămu-

tata vrednicie și fondul vecinic eroic al caracterului său.

Regimentul 50 își trage originea din regimentul de grănițeri români din Năsăud.

Scriau anul 1848, când dobândiră harnicii Români neperitoarea distincțiune a împăratului.

Întreaga odisee, groaznică dar' înălțătoare, prin care au trebuit să treacă Românașii nostri, până a ajunge la înalta discuțiune, e descrisă pe larg și științific și cu o deosebită obiectivitate istorică de marele nostru savant *G. Barițiu* în cartea sa „Părți alese din istoria Transilvaniei” (vol. 2, Ș. 22, pagina 193—205).

Vom expune în schiță esența acestui strălucit moment în trecutul poporului român.

— Revoluțiunea din Ungaria și Slavonia începuse a-și revêrsa tot mai năvalnic valurile-i furibunde. Ministrul unguresc ordonă între altele și regimentului de grănițeri nr. II. din din Năsăud a-i pune la dispoziție un batalion, ceea-ce se și întimplă.

În 23/11 Iulie 1848 batalionul, compus numai din Români și încă din cei mai sdraveni și mai voinici flăcăi ai regimentului, la drum pleacă din garnisoana Năsăud. Ajunseră la Dej. Aici se aflau înșugunți unguri, la cari voia ministrul să se alătureze batalionul.

Colonelul lablonsky și un comisar de război, trecuți amândoi pe partea Ungurilor, folosiră asistați de o numeroasă gardă națională maghiară, toate mijloacele posibile de presiune spre a constrînge batalionul să jure credință steagului maghiar, lăpădându-se de cel austriac...

Zadarnic!.. Era peste putință să-i înduplece la ingenuchere înaintea steagului maghiar, călcându-și jurământul odată depus...

Ostașii români declară solemn, că „batalionul este decît a-și vîrsa sîngele de a-și da viața numai pentru drepturile prea înaltei case împărătești.”

Ispititorii înspăimîntați și înfrunți de energia ostașilor, își perdură ori-ce stăruință și „luară dela batalion tot numai jurământul vechiu, după care se auzi un întreit „Să trăiască împăratul!” (Barițiu, P. al. ist. Tr. tom. 2, p. 195).

Dar' uneltorii antidinasti totuși nu se lasă cu una cu două. În taină urziau răsunare și peire bravului batalion. Îndată după cele petrecute la Dej comisarul de război făcu arătare la guvern contra „gravei încălcări a disciplinei militare” (!).

Batalionul fu apoi strămutat fără pic de răpaus din garnisoană în garnisoană.

Mășavele încercări de a seduce pe ostașii români la *spérjuriu și necredință față de Monarch* se repetară mai la toate stațiunile, dar' cu același strălucit eșec.

Vitejii Români nu se lasă odată cu capul; nobili și rezoluți, ei rămăseră nepătați, denegând categoric ori-ce supunere unor ordine contrare întimei lor convingeri.

Când ajunși la Becia-veche (Ö Becse) voiră a-i duce în tabăra maghiară spre a lupta contra unei trupe imperiale sârbesti, ei „declară în unanimitate și respect, că zău ei contra Sârbilor nu se vor bate, prin urmare în castrale ungurești nu vor merge, căci ei și Sârbii au tot acel drapel împărătesc, și ei nu pot pînă în propriul lor drapel; și-i ducă în ori-care altă parte, asupra ori-cărui alt inamic și se vor bate cum s'au bătut și părinții lor!” (Idem).

Și toate aceste le săvîrșeau ostașii români exclusiv din îndemn propriu, *părăsiți cu desăvîrșire de oficeri, rămași de capul lor și cu risicul de a fi tractați drept trădători...*

Un moment acesta nefînchupit de sublim!!

...După o rătăcire de câteva luni, în cari sârmăni soldați erau fără încetare ispițiți și terorizați de uneltitori, ei ajunseră și mai tari în credința lor la Pojon.

Generalul de cavalerie, comitele Lemberg, în loc de a tracta batalionul după rigorea legilor oșăgești, îi dăruî trei butoaie de vin și asistă ore întregi la petrecerile și jocurile naționale ale flăcăilor.

Mai târziu a și plătit acest dinasticism al său.

Ministrul maghiar Meszáros delegă o comisiune pentru investigarea faptului de ne-supunere al batalionului. Voiau să-și răbune cumpul vrășmașii împăratului.

Se vorbă și scria din partea Maghiarilor chiar de sălbatică pedeapsă, că „batalionul se fie decimat prin tragere la sorți, încât tot cel al zeczelea ficior să moară de glonți sau furci!”

Dar' cu toate aceste presiuni ale fanatismului asiatic, după o cercetare de 2 săptămîni comisunierea raportează pe temeiul faptelor în favorul batalionului, cerînd dela minister grațierea lui.

După aceste batalionul ajunse la Vaț, unde generalul *Hrabowsky*, trecut la Unguri,

se încercă în tot chipul a îndupleca pe ostași a jura sub steagul maghiar.

Cu această ocaziune se ilustrează mai splendid extraordinara *mărime de caracter* a ostașilor români.

Eată ce scrie Barițiu în istoria sa despre acest clasic monument al vredniciei românismului:

„Pentru-ca scopul să se ajungă mai ușor, ministrul unguresc a trimis la Vaț pe advocatul *Gossdu* și pe fostul profesor și preot de Oradea-mare *Sigismund Pop*, ca în calitatea lor de Români să vorbească ficiilor cât se poate mai la înțeles și popular. *Li-s'a mai șoptit, că zece tunuri vor trage în ei cu mitralii (car-tace), dacă nu vor jura (!)*. Într'adevăr, erau și niște tunuri în apropiere.

Oficerii, vai de ei, în pozițiunea în care se aflau, se înduplecară; dar' când fuseră comandă suboficerii (sergenți, corporali etc.), ca eșind din linie să facă cerc și să stea gata de a pune jurământ, *dintr'odată se auziră fără nici o comandă, sunînd țevile ca în pregătire de încercatul puștilor. Atunci generalul spăimîntat foarte de scena cu totul neașteptată, temîndu-se de catastrofa sângeroasă și funestă zise numai cuvintele: „Was ist das? Verrath, Verrath! Zurück, Marsch!” (adecă: Ce este? Trădare, Trădare! Îndărî. Marș) și jurământul earăși nu s'a depus. În aceleasi momente se retraseră și cei doi comisarii români ai ministerului unguresc cu spaima în oase și cu incredințarea, că în Români ardeleni încă s'a mai conservat vîrutea perseverenței.”*

Eată o scenă de cea mai divină măreție, care sub penelul unui pictor genial, ar da un tablou de cea mai profundă valoare! Și oare se nu se găsească în cursul vremilor un asemenea pictor și la noi?

Încă în aceeași seară, batalionul în transportat în faimoasa casarmă Neugebäude („batalionul este decît a-și vîrsa sîngele de a-și da viața numai pentru drepturile prea înaltei case împărătești.”) din Pesta, care servia drept temniță. De aci vitejii ostași fură strămutați în altă casarmă (Üllő), unde îi desarmară și întemnițară. După cîtăva vreme ei fură risipiți în câteva orașe maghiare, unde petrecură ca vai de ei o groază de vreme.

„În fine — zice Barițiu — după pacifi-cațiunea din August 1849 s'au reîntors mai toți pe la comunele și companiile lor, în cari au aflat mari decesțiuni și au avut să steargă multe lacrimi: institutul din Năsăud ars, locuitorii spoliați, eară alții uciși de insurgenți și mai ales de niște mici tirani din Transilvania.”

Așa 'și-au știut dovedi întotdeauna poporul nostru sinceră sa alipire către împărat: prin *sânge și jertfe a min de mul de vieți*, ear' nu prin festivități deșerte și fățarnice, cum fac acum „compatrioții” nostri maghiari!!

Ear' azi tot noi sîntem obidiți, tot noi cei nesocotiți, tot noi „trădătorii de patrie”!

Și toate aceste pentru-ce? Pentru-că am fi fost *amindinaști și revoluționari* ca Maghiarii?

— Ași, de unde?! — Pentru-că am fost „drept-credincioși” și „leali”!...

Ascanio.

CORRESPONDENȚA

„TRIBUNEI”.

Un preot român agentul unui candidat de deputat guvernamental.

Lipova, 18 Iunie 1896.

În luna trecută a apărut prin foile maghiare o notiță, în care se spunea, că preotul român gr.-or. din Lipova, nu numai, că a spriginit în reprezentanța comunală de aici propunerea, ca din incidentul sârbărilor milenare să se țină o ședință festivă, dar' a făcut și amendamentul, ca protocolul acelei ședințe festive să se redacteze și în limba română, doară și ca să se dovedească viitorului, că și Români de aici au aderat la sârbările milenare. La această notiță, preotul Terențiu Oprean a aflat de bine a desmînti simplu acest fapt prin o telegramă scurtă publicată la timpul său în „Tribuna”, promițînd, că va reveni, până acum însă nu știm, ca în „Tribuna” să fi revenit. Ba la o corespondență publicată în „Dreptatea” t.t. în aceea cauză, luat de scurt preotul Terențiu Opreanu, nu numai că nu a desmîntit faptul, ci recunoaște chiar, doră adaogă, că el a spriginit propunerea și amendamentul de mai sus, numai în numele său, și nu în numele Românilor de aci, după-cum se zicea în „Dreptatea”.

Acî adaog numai, că acest fapt odată constatat este de condamnat, fie făcut de preotul Oprean chiar în numele său numai, căci trebuia să știe părințele, că el ca reprezentant comunal ales — nu virilist — în reprezentanța comunală reprezintă și are a reprezenta pe alegătorii sei, și dela acestia nu a avut mandatul a sprigini și a pleda pentru sârbările milenare.

Se credea, că din acest incident preotul Oprean își va veni în ori și nu va continua mai departe pe povîrnișul nefast, pe care a

pornit, și ca unul ce până mai ieri-alaltăieri îi plăcea și cuteza a se gira de mare naționalist, ba chiar a se asemăna cu Rațiu, Lucaciu etc., profanînd astfel numele acestor demni luptători naționali, prin faptele sale ne-naționale.

Căci pe lângă faptul citat mai sus se-l vedem pe cinstitul părinte Terențiu Oprean ce mai comite, ca națiunea română să-l cunoască și să-l înfîiereze după-cum merită. Eată mai un fapt al acestui preot:

Se știe acum în toate partidele, că guvernul să pregătește pentru noile alegeri dietale, cari pe aici se vorbește cu siguranță, că vor fi prin luna lui Octomvrie a. c. și guvernul a și designat deja candidatul său pentru cercul Lipovei, în persoana unui boier ungur cu numele *Görgey* din Remetea-nemțească. La aceasta noi Români de aici am rămas răci, așteptînd deviza ce ni-se va da din partea organului competent național al nostru, crezînd, că până-ee nu se vor pronunția bărbății nostri conducători pentru o eventuală schimbare a țintei noastre, să fim și să rămînem ca și până acum, pasivi. Însă, nu așa a cugetat preotul Terențiu Oprean, ci odată pornit pe povîrniș, făcîndu-se unealtă dușmanilor nostri, a continuat opera sa începută astfel, anume: Mai este aci în Lipova încă un doritor de deputăție cu numele *Lázár Ernő*, avocat, Ungur încarnat și mare românofag. El a mai fost deputat guvernamental, apoi lăpădat de guvern, a schimbat pîrul și a pîșit ca opozițional-apponyist, dară nu a reușit a fi ales. Acum de nou 'i-a venit gust de deputăție, cu atât mai virtos, că cancelaria advocației îi merge cât se poate de rău, deci voește să pîșească earăși cu program guvernamental.

Din activitatea lui *Lázár Ernő*, ca cetățean al Lipovei, vom aminti numai, că acest *Lázár Ernő* este cel-ce în anul trecut a inițiat și convocat aci conferența de aderență la proiectele de legi bisericești cu căsătoria civilă, care conferență Români de aci sub conducerea protopopului au zădărnici-o astfel, că domnii conferențieri au scăpat pe ferestre. Despre acea conferență s'a vorbit la timpul său și în „Tribuna”. Apoi tot *Lázár Ernő* a făcut și propunerea cu sârbările și ședința festivă milenară, acum spriginit de preotul Terențiu Oprean. Ce ironie a sortii!!

Știînd acum *Lázár Ernő*, că guvernul își are deja candidatul său de deputat, ce era să facă? A aflat de consult a formula o declarațiune, care provăzută apoi cu mai multe subscrieri să o înainteze guvernului, ca astfel să se dovedească, că cercul îi voește pe dînsul și nu pe *Görgey*, și deci să-l primească pe dînsul de candidat oficial. Spre acest scop *Lázár* angagiază pe preotul român Terențiu Oprean, care fără nici o ezitare se angagiază de „focorteuș” lui *Lázár Ernő* și aleargă (de bună-seama pe speșele lui *Lázár*) prin *Lalásinț*, *Sistarovăț* etc., în alte locuri trimite expresi, apoi prînde pe preoții veniți pe aici la piață, provocându-i a subscrie declarațiunea către guvern, că ei doresc să fie candidat și ales de deputat în acest cerc *Lázár Ernő* cu program guvernamental. 'I-a și succces preotului Oprean a ademini pe vre-o câțiva preoți slabi de ânger, anume: Pe *V. Maleșiu* din Belotînț, pe *George Botta* din Dorgoș și încă pe vre-o câțiva mireni de pe aici, cari cu preotul Oprean în frunte se subscrie acea declarațiune.

Acum declarațiunea trebuie dusă, earăși prin o deputațiune, la Pesta, deci *Lázár Ernő* cu companionul său, acum Oprean Terencz, pentru a ave un titlu de a merge la Pesta, exoperează dela reprezentanța comunală, ca în o misiune *titulo* comunală să se exmită o deputațiune, care în cauza călei ferate ce acum este în lucrare aci să meargă cu o plan-soare la guvern, în care deputațiunea *Lázár* exoperează a se alege el cu cortegii lui (căci reprezentanța nu știa nimic despre adevărul scop, ășut în secret) între cari și Opreanu Terencz. Toți membrii deputațiunii s'au oferit a merge la Pesta pe speșele lor, numai lui Oprean Terencz „*szegény oldi papnak*”, la insistența lui *Lázár Ernő* 'i-s'a asemnat din cassa comunală 30 fl. ca speșe de călătorie. Se mai zice, că și *Jidovul Grosz Jozsi* 'i-ar fi oferit părintelui 10 fl. ca ajutor la speșele de călătorie, apoi poate-că și *Lázár* ve fi ajutat cu ceva la speșe, căci lumea zice, că la ministru preotul Oprean Terențiu s'a prezentat, și s'a și fators acasă în reverență de mătăsu!

Deci toate astfel pregătite, în 4 Iunie st. n. deputațiunea a plecat la Pesta la ministru, a stat și la sârbările milenare și abia în 9 s'a întors, — după-cum, fără nici o genare, ba chiar cu mult emfas să laudă popa Oprean Terencz, — cu mult succes. Au fost la ministrul *Bánffy*, — fără *Lázár Ernő* — sub conducerea preotului Oprean Terencz, în cauza cortegirilor pentru *Lázár Ernő*, și ministrul le-a promis că-și va lua informațiuni în cauză și va ține cont de doriința deputațiunii după posibilitate, după-ce preotul Oprean Terencz ca conducător, prin o vorbire plină

BORSEC, în comitatul Ciuc, (Transilvania).

Scaldă de primul rang,
la înălțime de 900 de metri (2750 urme) în regiunea unui ne-
străbătut brădet secular, liber de organisme inferioare.

Factorii vindecători: climă de munte; aer avut în ozon; fântâni cu apă de beut, de
compozițiuni chimice de fer și alte elemente vindecătoare; scaldă de apă rece cu
conținut de acid carbonic; scaldă de mocirlă cu conținut de fer; scaldă cu apă caldă
cu conținut de acid carbonic; scaldă cu frunză de brad; salon de cură de apă rece
bine organizat; massage și cură cu electrisare.

Scaldă Borsec este recomandată din partea autorităților în medicină, atât din
patrie cât și din străinătate pentru următoarele moruri: lipsa de sânge, morb de
stomac și de intestine, turburări în mistuire, tusa uscată la cei cu aplicare spre
tuberculoză, scurpare de sânge, catar de plămâni și de gât, morb de nervi, mor-
buri femeiești, prea mare îngrășare, scrfulă, reumă și drept mijloace de întărire

Borsec este un loc excelent de distracție.

Nici o scaldă nu se poate mândri cu atâtea locuri de excursiune ca și Borsecul.

Începutul sezonului este 15 Iunie și finea la 15 Septembrie.

Călătoria la Borsec se efectuează prin „întreprinderea de caleașă”, a cărei
comodități sunt neprețuite și după contractul încheiat mai în urmă, circulează între
Borsec și Reghinul-săseș și viceversa între Reghinul-săseș și Borsec cu cai schimbăți
în decurs de o zi. Calesele întreprinderii dela 1 Iunie până la 31 August (pe timpul
sezonului principal) circulează pe fiecare zi chiar și dacă nu sunt musafiri.
Dela 15-30 Iunie și dela 1-15 Septembrie de asemenea circulează calesele întreprinderii.
Calesele (întreagă sau câte un loc numai) se pot comanda înainte.

Adresa: Miklós Görög, Szász-Régen.

Prețurile de transport sunt tarificate.

Apă de Borsec pentru vin e pus în circulație în sticle umplute și închise
prin mașini acomodate spre acest scop, și așa apa este conservată așa cum e în izvor,
fără să-și piardă din putere.

Comandele se fac pe adresa lui Lázár & Verzár în Brașov, ca singurii vânzători
îndreptățiți, care efectuează grabnic și ieftin comande pentru alți vânzători.

Comandele mai mici pentru singuratici efectuează și direcțiunea scadelor.
La toate recerările răspunde grabnic și cu plăcere și se învoiește cu deslășiri și
prospecte de ori-ce gen direcțiunea precum și dl Dr. Szilvassy János, medicul scadelor.

Stațiune postală și telegrafică în loc.

Borsec, luna Maiu 1896.

Direcțiunea scadelor și a întreprinderii.

[1554] 4-11

Oaspeților dela expoziția millenară le recomandăm pentru privire, frumoasa expo-
ziție a Borsecului, încadrată în rame de nuc, ce se află expusă în pavilionul băilor.

Publicare de licitațiune.

Pentru zidirea unei biserici gr.-or.
în comuna Alămor, protopresbiteratul Sê-
liștei, se va ține licitațiune minuendă în
20 Iulie (1 August) a. e. la 11 ore
a. m. în școala română din loc.

Prețul exclamării conform prelimina-
rului de spese este 2622 fl. 35 cr. pen-
tru lucru fără de material. Doritorii de a
licita sânt poțiti a se presenta la termenul
de mai sus în localul destinat; ear' ofe-
renții a înainta ofertele lor cu vadiul de
10% din prețul de strigare oficiului paro-
chial gr.-or. din Alămor în termenul deschis.

Planul, preliminarul de spese, con-
dițiunile de licitațiune precum și alte in-
formațiuni se pot vedea și câștiga dela
oficiul parochial gr.-or. din loc.

Alămor, 8 Iunie 1896.

În numele comitetului parochial gr.-
oriental din Alămor: [1651] 2-3

Simeon Alămorean de Alămor,
paroch greco-oriental.

Numai 6 fl.

costă aparatul complet
„Edison”, care se poate
compune într-o elegantă
casseta cu lespezi us-
cate, hârtie de copiat,
cameră obscură, laternă,
mașină de copiat, băi și
toate celelalte utensilii fo-
tografice.

Complet și numai 6 fl.

Nou inventatul aparat fotografic optic acromatic

„EDISON“

e cel mai sigur, mai simplu și mai prețios dintre toate
sistemele fabricate până acum.

„EDISON” dă cele mai sigure garanții pentru o
funcționare excelentă. Ori-cine, fără ori-ce cunoștințe
prealabile poate produce cu el cele mai eminente fotografii.

„EDISON” e foarte acomodat pentru fotografări
momentane, pentru portrete și peisaje, precum și pentru
procedura cea nouă pe platină.

Indispensabil pentru turiști, pictori și iubitori ai
naturii. Complet, împreună cu o introducere exactă și
ușor de înțeles 6 fl. [1668] 1-6

Depositor special pentru aparate fotografice

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse nr. 12.

Se trimite și cu post-recipis (Nachnahme).

Societate de asigurare din Niederlanda

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lyfrente
in Amsterdam.

Representanța generală pentru Ungaria:
Budapesta, Kerepesi-út Nr. 1. (Palatul teatrului național).

Director: Lúdvic de Tolnay,
consilier ministerial și deputat dietal.

[817] 4-12 Secretar general: Emeric Stignitz.

Cu sfârșitul anului 1894 s'au făcut asigurări în preț de 94 milioane coroane.

Referențe: Banca maghiară generală de credit.

Extras din tarife

Capitalul solvibil după trecerea din viață				Capitalul solvibil imediat după 20 ani dela asigurare sau și imediat după o moarte și mai timpurie									
cr.	Premiu după o 100 coroane												
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.70
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.93
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.44	50	5.10
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.50		

Gichtfluidul
de lui [1789] 35-40
KWIZDA
de multi ani probat ca
leac de oasă, care alina
durerile. Fricțiuni înăritoare
laure și după ture mari. Pre-
țul unui flacon 1/2 fl. 1 v. a.;
flacon 1/2 60 cr. v. a.
Depositor principal:
Apotecă carnuată
Korneuburg I. Viena.
Se poate căpăta în toate farmaciile.
Se se observe cu atențiune
marca și să se ceară exclusiv
Gichtfluidul
de lui
KWIZDA

Prăvălia asociațiunii de consum

(Strada principală). În Faget. (Casele proprii).

Capital social 25.000 fl.

Se atrage deosebită luare aminte a onoratului public românesc, asupra pră-
văliei noastre, bogat provăzută cu tot felul de mărfuri și anume:

Băcănie.

Făină dela cele mai renumite mori din Bănat de toți numerii; zahăr I. Rafin, cafea,
orz, urez, candituri, petrol american, ape minerale, și tot felul de articli trebuin-
cioși pentru hrană. Prețuri ieftine, marfă totdeauna proaspătă și serviciu strict solid.

FERĂRIE.

Asortat cu tot felul de recușite economice trebuincioase pentru casă și câmp, fere de
plug, sape, fireze, lanțuri, vase pentru fert, cuie de drot și de fer, coasă cu garanție
de oțel, penți și drugi de fer, lampe și tot felul de lumini de stearin și de ciară și
său, trebuincioase pentru casă și biserici etc.

Manufactură.

Tot felul de pânzuri (de Siegl), zephyruri albe și colorate, bumbaceluri, damast pentru
brodat, mătăsuri surah, merviljő și chiné, stofe pentru toalete și bluse, satan france,
cretoane voile, stofe pentru economi și econoame. Delenuri pentru toalete și blouse
(Pour Delen), perdele, tapeturi. Stafururi pentru mirese, poploane de vară și cu vatta
de Rouge, creton cachemir și saten. Bumbac pentru țesut, urzit, stricant și brodat.
Ață de cusut și croșetat.

Confecțiune.

Vestminte (haine) bărbătești gata și pentru copii, păpuși bărbătești, femeiești și de copii.
Pălării de dompi, dame și copii. Toilete de dame să primesc a le efectua gata, de
stofă delen și saten.

GALANTERII.

Portmone, tabace și visitie, parfém, poudou brillantin de fabricat francez. Ace de păr
(Schiltkröt), oglinzi etc.

LIBRĂRIE.

Tot felul de hârtie recușite de scris, cerneală, caiete de scris, tablă și cărți
pentru școală etc.

Celarul (Podrum).

Vinurile cele mai bune din Ardeal, vechi și nou, albe și roșii, rachiu de prune și
drojdii, bere de Steibuch albă și neagră, diferite liqueruri, cognac etc.

Măcelărie.

În toată ziua carne proaspătă de vită, porc, vițel, miel și berbec, untură, unsore,
slănină groasă și subțire, cârnățarie și șoană afumată etc.

Vânzarea se face în mic și mare.

Negutătorilor li-se dau mărfurile trebuincioase cu condițiuni foarte ușoare și
prețuri de tot moderate.

[1632] 2-28

Direcțiunea.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Efect miraculos! Omoară — ca nici un alt

mijloc — ori-ce insect, pentru-ce și este ca unic lăudat și căutat în lumea întreagă. Semnele lui sânt: 1. flaconul
sigilat, 2. numele „ZACHERL”.

[1090] 7-10

Albert Kisch.
Julius Ballmann.
Johann Billes.
Wilhelm Frank.
Ludwig Fuchs.
R. Gardik.

G. W. Grohmann.
Gustav Gürtler.
Ludwig Gürtler.
Friedrich Homm.
Franz Jahn Söhne.

Gustav Kessler.
Ludwig Kurowski.
J. B. Misselbacher sen.
J. C. Molnar, apot.
F. A. Reissenberger.

Daniel Schön.
Rudolf Schuster.
Josef Schwarz.
Carl Sebes.
Georg Serfözö.

A. Reisch.
K. Tartler.
Franz J. Wagner.
Josef Wagner.
Wilhelm Wazek.
Josef Zimmermann.

În Mediaș la: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., F. J. Guggenberger, Martin Schemmel.

Deposite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde se află afișate placate
despre Zacherlin.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică
de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună
și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voia fie-
cărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier
despre bunătatea materialului și conștiințiositatea exe-
cutării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voui face
cele mai ieftine prețuri și voui executa în cel mai
conștiințios mod toate comenzile, semnez în speranța
unei clientele binevoitoare

[950] 10-

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

Comunelor bisericești și politice li-se acordă și plătierea în rate.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.